

VISITA A EMPÚRIES

I
UNA sensació indefinida m'atrau a Empúries. Té un interrogant de misteri i de curiositat insaciabls, per adquirir nous coneixements del seu gloriós passat. Sento com si les seves ruïnes beteguessin sota els meus peus; per això camino amb tota cura per a no profanar restes humans, tombes, mosaïcs grecs i romans... Camino a poc a poc, i, parlo baix, impressionat entre aquests indrets que anys enrera foren la torxa que il·luminà l'entrada de l'art i cultura helèniques.

Elluny de mi la pretensió de voler assessorar en el sentit històrico-arqueològic, sinó simplement allargar la mà a l'amic visitant per a plaçar-lo solament des del meu punt de mira, i exposar-li amb bona voluntat la manera que crec més profitosa l'excursió:

Sóc de l'opinió de no començar l'entrada per la del davant del Museu, —com fa quasi la totalitat de la gent—, sinó continuar fins més enllà, a uns cent metres, i així arribar al petit grup de cases presidides per l'antiga església de Sant Martí d'Empúries, emplaçades en el promontori que abans havia sigut una illa de reduïdes dimensions, quan hi desembarcaren els grecs en el segle VI a. de J. C., procedents d'altra colònia fundada aproximadament feia un segle, MASSALLA, l'actual Marsella, segons el geògraf helènic Estrabó (segle I a. de J. C.). En canvi, l'historiador Tit Livi (59 anys abans de Crist), diu que els colonitzadors arribaren ací directament des de Focea, (colònia grega en l'Àsia Menor prop d'Esmirna).

Considerem que ens trobem en la Palaia polis (ciutat antiga), o Palaia Polis (Palaia polis) emporitana, amb una situació estratègica en la gran corba de la badia de Roses (Rhode), limitant la vista en direcció al sud-est pel proper cap Montgó, i, pel llunyà nord-est amb els de Falcó i Norfeu. La costa es fistoneja enllà d'enllà, fins a Roses.

Malgrat que aquests indrets no tenen l'exuberància dels pins que s'emmirallen en la mar i reconeixen de nostàlgica evocació, que s'espargeixen des de Bagur a Blanes, en canvi posseeix l'encís meravellós d'ample camp visual, amb la immensa catifa marina de colors intensos: el blau i el verd, amb un fons llunyà de bambolines formades pels replecs majestuosos de la serrallada de Roses, amb els tons resultants del vermell amb el groc i blau, per a donar-nos el taronja i viola més o menys forts, segons l'hora i l'estat del temps.